

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi
timo.turunen@ym.fi

27.6.2017

Lausunnon antaja: Suomen tuulivoimayhdistys ry
Aihe: Luonnos valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi
valtioneuvoston päätökseksi
Viitteenne: YM001:00/2016

Suomen Tuulivoimayhdistys (STY) kiittää lausuntopyynnöstä luonnoksesta valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi. Alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena on tukea siirtymistä kohti vähähiilistä yhteiskuntaa. Tämä tavoite on perusteltu ja kannatettava. **STY pitää myös erittäin hyvänä, että tavoitteissa korostetaan, että alueidenkäytössä on tarpeen varautua tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen.**

Tuulivoiman osalta alueidenkäyttötavoitteisiin on edellisen lisäksi kirjattu, että tuulivoimaloista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan minimoida ja teknistaloudellista toteutettavuutta parantaa, mikäli tuulivoimalat sijoitetaan suuriin yksiköihin. Tuulivoiman merkittävimmät ympäristövaikutukset (ääni, muutos maisemassa), voivat olla yhtä suuret yksittäisellä voimalalla kuin muutaman voimalan kokonaisuudella. Sijoittamalla tuulivoimalat lähtökohtaisesti useamman voimalan kokonaisuuteen nämä ympäristövaikutukset rajoittuvat kyseiselle alueelle. **Nyt kirjauksesta jää kuitenkin erittäin epäselväksi, mitä suurella yksiköllä tarkoitetaan.** Epäselvä kirjaus voi avata mahdollisuuden hallinto-oikeusvalitukseen, jos valittaja katsoo, ettei suunniteltu hanke ole ”suuri” ja on siten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) vastainen.

Tällä hetkellä suurin valmistelussa oleva maatuulivoimahanke sisältää hieman alle 100 tuulivoimalaa. **Suomalaisen maiseman pienipiirteisyydestä ja (vapaa-ajan) asutuksen hajasijoittamisesta johtuu, ettei Suomesta todennäköisesti löydy ainakaan montaa vastaavaa 100 voimalan sijoituspaikkaa.** Erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa, missä olisi maiseman suuriipiirteisyyden ja asutuksen vähyyden vuoksi suurille tuulivoimakokonaisuuksille sopivia alueita, taasen **siirtoverkon rajallisuus estää suurten tuulivoimakokonaisuuksien toteuttamisen. Alueidenkäyttötavoitteiden tulisi olla sellaisia, että ne tukisivat maankäyttöä joka puolella Suomea.** Vaatimus suurista tuulivoimayksiköistä ei tätä mahdollista. Verkon rajoituksesta johtuen osalle laajoista asumattomista alueista voi sijoittaa vain korkeintaan 10

voimalan yksiöitä. STY:n hankelistauksen perusteella voidaankin todeta, että jo 20-40 tuulivoimalaa on Suomen olosuhteissa varsin suuri kokonaisuus (<http://www.tuulivoimayhdistys.fi/hankelista>).

Suomessa on runsaasti hyviä alueita, joihin mahtuu ilman sanottavaa häiriötä 5-10 tuulivoimalaa. Alueiden käyttötavoitteiden ympäristövaikutustenarvioinnista (SOVA) jää kuitenkin mielikuva, että tuulivoimaloiden sijoittaminen suuriin yksiköihin olisi ainoa keino vähentää tuulivoiman vaikutuksia erityisesti asukkaille. **Huolellisella tuulipuiston suunnittelulla, vaikutusten arvioinnilla ja alueiden käytön suunnittelulla (kaavoitus), voidaan vähentää myös pienempien tuulivoimapuistojen vaikutuksia ympäristölle ja asutukselle.** Tämä olisi ollut syytä huomioida SOVAssa. Lisäksi SOVAssa on jätetty huomioimatta siirtoyhteyksien rajoitukset sekä se, että tuulivoimaloiden hajauttaminen eri puolille Suomea parantaa koko Suomen tuulivoimakapasiteetin toimintavarmuutta (yleensä aina jossain päin Suomea tuulee) ja vähentää niiden verkkovaikutuksia.

Myös yksittäisillä tuulivoimaloilla tai kahden – kolmen voimalan kokonaisuuksilla on hyvät sijoituskohteensa. Sijoittamalla tuulivoimaloita lähelle kulutuspiستettä vähennetään mm. verkon vahvistamisen kustannuksia ja sähkön siirtohäviöitä ja esimerkiksi **teollisuuslaitosten ja satamien yms. läheisyyteen, jossa maisema on jo ihmistoiminnan seurauksesta muuttunut ja olemassa olevasta toiminnasta syntyy ääntä, voi olla hyvinkin perusteltua sijoittaa jopa vain yksittäinen voimala.**

Edellä esitetystä johtuen STY esittää, että alueidenkäyttötavoitteiden tavoite: ”Tuulivoimalat pyritään sijoittamaan ensisijaisesti suuriin yksiköihin” muutetaan muotoon: **”Tuulivoimalat pyritään sijoittamaan ensisijaisesti useamman tuulivoimalan yksiköihin, mutta myös pienempien tuulivoimapuistojen kehittäminen ja rakentaminen tulisi olla myös jatkossa mahdollista.”** Maakuntakaavan tehtävä on ohjata tuulivoimahankekehitystä isommille alueille, mutta kunnille pitää jättää liikkumavara tehdä kaavoja ja suunnittelutarveratkaisuja myös muille kuin maakuntakaavassa varatuille tuulivoima-alueille, jos soveltuvia pienempiä hankkeita on kehitteillä.

Kunnioittavasti,

Jari Suominen
Puheenjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys

Anni Mikkonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys